

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

05 decembrie 2023

Nr. 01-06-88

Stimate Doamne Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre ratificare, Acordul de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 930 din 29 noiembrie 2023.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea acordului în Parlament se desemnează Ministerul Energiei.

Cu stimă,

Sandru
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat - 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 930 din 29 noiembrie 2023 (în limbile română și rusă) - 2 file;
3. Proiectul legii de ratificare (în limbile română și rusă) - 2 file;
4. Copia textului Acordului (în limbile română și engleză) - 93 file;
5. Argumentarea oportunității ratificării - 7 file;
6. Copiile avizelor autorităților de resort - 11 file;
7. Tabelul de sinteză a avizelor - 11 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>445</u>	
" <u>05</u> "	<u>12</u> 20 <u>23</u>
Ora	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-12527

Chișinău

29 noiembrie 2023

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Energiei.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba română – 47 file, în limba engleză – 46 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării Acordului (7 file);
5. Copiile Avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (11 file);
6. Tabelul de sinteză (11 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Ludmila Zagoreț
Tel: 250-518

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2	
Nr.	2314
Data	29 11 2023

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.930

din 29 noiembrie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022.

Prim-ministru

Contrasemnează:

DORIN RECEAN

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de modificare nr. 1, semnat la Chișinău la 13 octombrie 2023, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare ratificarea Acordului nominalizat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea necesității ratificării Acordului de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022

A. Descrierea Acordului

Informații generale. Între Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) a fost semnat un acord de contractare a unui împrumut suveran în valoare de 300 milioane EURO (în două tranșe) în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”.

În cadrul mai multor întrevederi dintre reprezentanții autorităților din Republica Moldova și Ambasada Norvegiei cu sediul la București, s-a discutat despre disponibilitatea Guvernului din Norvegia de a oferi prin Programul de sprijin NANSEN pentru Ucraina, un suport financiar sub formă de grant și Republicii Moldova, inclusiv în sectorul energetic, pentru diminuarea impactului social-economic cauzat de războiului din țara vecină. Valoarea grantului pentru Republica Moldova în anul 2023 se estimează la cca 500 milioane NOK norvegiene, din care 400 milioane NOK (34,026,156 EURO) vor fi repartizate prin intermediul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), aceasta fiind cea mai rapidă cale identificată pentru ca Republica Moldova să poată conta pe aceste resurse financiare pentru procurarea și stocarea rezervelor de gaze naturale.

Accesarea grantului este condiționată de accesarea unei noi tranșe, a III-a, de împrumut în cadrul Proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, valoarea acestei tranșe fiind de 165 milioane euro. În consecință, valoarea totală a Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare este de 465 milioane euro.

Conform Articolului 11, alin. 1, lit. d), liniuța 7-a, din Legea nr 595 / 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Acordul face parte din categoria tratatelor care implică un angajament financiar. În conformitate cu Pct.15 alin.(3) din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.442/2015, Acordul se stabilește ca fiind interstatal.

Informații privind conținutul Acordului

Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022, vine să amendeze Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022 și conține clauze privind suma împrumutului și procedura de debursare, comisioanele, taxa de administrare, rata dobânzii, modalitatea de rambursare, noțiuni, moneda rambursării, angajamentele cu privire la proiect, condițiile de efectivitate și intrare în vigoare, etc. Termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a a valabilității Acordului și modul de amendare a acestuia nu se modifică.

B. Analiza de impact

Informații generale.

În contextul limitărilor de pe piața gazelor naturale a Republicii Moldova din luna octombrie 2021, când volumul de gaze naturale furnizate de către SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” a acoperit doar 67% din necesarul de consum și toate evenimentele care au decurs ulterior, au dus la conștientizarea necesității diversificării surselor de import de gaze naturale, cât și crearea de stocuri de gaze naturale, prin intermediul furnizorilor/traderilor prezenți pe piață și care au o asemenea experiență. Sursele de finanțare au fost accesate prin intermediul proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat între Guvernul Republicii Moldova și BERD, în două tranșe. Acordul urmează să fie completat cu o tranșă suplimentară, a III-a, în valoare de 165 milioane EURO, care este complementară grantului acordat prin programul NASEN de către Guvernul Norvegiei, în valoare de 34,026,156 EURO și reprezintă condiția stabilită și impusă de BERD pentru repartizarea grantului oferit de către Guvernul Norvegiei.

Soluția examinată în acest scop o constituie achiziționarea unor volume calculate/estimate de gaze naturale pentru perioada de iarnă de la furnizori/traderi de pe piețele regionale și stocarea acestora în depozitele subterane din regiune.

Astfel, Proiectul propus țintește spre consolidarea securității energetice a Republicii Moldova prin suplimentarea mecanismului de finanțare cu un nou credit, care conține și o componentă de grant, în scopul prevenirii/atenuării eventualelor riscuri privind întreruperea alimentării cu gaze naturale. Implementarea acestuia va permite achiziția de gaze naturale și realizarea de stocuri de gaze naturale și suport în diversificarea

furnizorilor și surselor de aprovizionare în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

În calitate de beneficiari ai proiectului în mod direct vor fi toți consumatorii de gaze naturale din Republica Moldova, atât cei protejați cât și cei întreruptibili, astfel fiind posibil diminuarea preturilor la gazele naturale procurate pe piața liberă, prin diminuarea costurilor surselor financiare alocate pentru acestea.

De menționat că, Proiectul constă din finanțare prin grantul acordat de 400 milioane NOK (34,026,156 EURO) și o tranșă de împrumut de 165 milioane EURO, acestea vor fi utilizate atât pentru achiziționarea de rezervă a gazelor în scopuri de urgență, cât și în scopul diversificării.

În acest context, Proiectul Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022, care are și o componentă de grant, este accesată pentru a obține diminuarea costurilor de finanțare per ansamblu. De asemenea, în cadrul procesului de negocieri s-a obținut permisiunea de a achiziționa gaze naturale, pe platformele de tranzacționare, inclusiv EU Energy Platform, prin aceasta creându-se acces la un număr mult mai mare de potențiali furnizori, respectiv la oferte mult mai competitive.

În cadrul Proiectului, Unitatea implementatoare urmează să achiziționeze și să creeze stocuri de gaze naturale în depozitele subterane din țările vecine și să livreze gaze naturale furnizorilor care au impusă obligația de serviciu public conform cadrului juridic existent. Procurările de gaze naturale de către Unitatea implementatoare sunt realizate în baza licitațiilor organizate conform procedurii prestabilite de către Bancă. Eminamente, ținând cont de existența riscurilor menționate în primul alineat, privind posibilele limitări/sistări în furnizarea gazelor naturale care ar avea impact asupra tuturor consumatorilor de pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile de oferire a împrumutului BERD, Proiectul în cauză constituie o soluție provizorie, fezabilă, de asigurare a securității aprovizionării cu gaze naturale, iar povara financiară asupra consumatorului final nu se va resimți instantaneu ca și în cazul procurărilor de gaze naturale în perioada rece a anului când cererea pe piață atinge valori maxime.

Astfel, în scopul realizării Proiectului „*Securitatea Furnizării Gazelor Naturale*”, Republica Moldova urmează să contracteze o nouă tranșă de împrumut în valoare de 165 milioane EURO din partea BERD, cu o durată totală de implementare de 2 ani (2023 – 2025), care va fi suplimentată de un grant în valoare de 34,026,156 EURO din partea Guvernului Norvegiei.

Modul de soluționare a disputelor este prevăzut de Prevederile Secțiunii 8.04 din Termenii și condițiile standard și vor avea efect ca și cum ar fi stabilite în prezentul Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „*Securitatea Furnizării Gazelor Naturale*”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022 în întregime, mutatis mutandis, cu condiția ca orice trimitere la Acordul inițial de Împrumut din acesta să fie interpretată ca incluzând și prezentul Acord de Modificare.

Aspectul politic, cultural, social

Prevederile proiectului de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut nu contravin politicii externe promovate de către Republica Moldova. Mai mult ca atât, prevederile și obiectivele Acordului sunt în strictă concordanță cu angajamentele asumate de către țară în cadrul Tratatului Comunității Energetice, Acordului de Asociere RM-UE și corespunde obiectivelor Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030.

Aspectul economic si de mediu

Urmare a semnării Acordului de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „*Securitatea Furnizării Gazelor Naturale*”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022 și accesarea grantului oferit prin programul NANSEN, sunt diminuate/reduce riscurile legate de posibilele limitări/sistări în furnizarea gazelor naturale, ceea ce ar putea avea un impact atât social cât și economic puternic pentru fragila economie a Republicii Moldova, cât și diminuarea costurilor finanțării achiziției de gaze naturale, care este un subiect sensibil și dureros pentru societatea moldovenească. Ținând cont și de dinamica accelerată a evenimentelor politice provocate de situația de conflict din Ucraina care catalizează criza energetică care se răsfrânge asupra stabilității piețelor energetice regionale, îndeosebi ale statelor în curs de dezvoltare (*dependente de importurile de resurse energetice*) cu un număr sporit de consumatori vulnerabili și o pondere mărită a cotei resurselor energetice în coșul unic de consum, este importantă asigurarea disponibilității stocurilor de gaze naturale create ca rezultat al implementării proiectului cât și disponibilității surselor financiare, ce va crea o certitudine/predictibilitate în ceea ce privește prețurile la gazele naturale în perioada anomaliilor de piață, când urmare unor evenimente cererea atinge cote exorbitante. Deoarece, după cum se observă și la etapa actuală, instabilitatea piețelor energetice și o volatilitatea sporită a prețurilor, se reflectă atât în mod direct asupra consumatorului final (*direct în facturile emise de furnizor*), cât și în mod indirect (*prin intensitate energetică sporită per unitate de produs/serviciu*) cât și prin distorsionarea funcționalității normale a piețelor energetice ale Republicii Moldova.

Respectiv, în așa mod va fi exclusă o posibilă povară financiară suplimentară asupra consumatorilor finali de gaze naturale, ceea ce va exclude pericolul incapacității de plată a acestora și o posibilă creștere a în lanț a prețurilor altor produse.

Totodată, odată cu accesarea tranșei nr. 3 a Acordului de împrumut și a grantului, implicit, va crește securitatea energetică a Republicii Moldova și posibilitățile de achiziție de gaze naturale din surse diversificate. Adicional aceasta va contribui și la onorarea angajamentelor statului asumate în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și a Acordului de Asociere RM-UE și transpuse în Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, privind diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare cu resurse energetice.

Implementarea Proiectului respectiv nu implică careva impact asupra mediului, deoarece, prevede doar substituirea surselor de aprovizionare/furnizorilor de gaze naturale și nu o eventuală reconfigurare a cotelor de consum al gazelor naturale la nivel național (*ultimul păstrându-și tendința*).

Aspectul normativ.

Prevederile proiectului de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut nu contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova, Cartei ONU, precum și altor tratate internaționale la care Republica Moldova face parte. Încheierea Acordului este în concordanță cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și ale Acordului de asociere RM-UE.

Aspectul instituțional și organizatoric

Ministerul Energiei, în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea politicilor statului în domeniul securității și eficienței energetice va fi responsabil de supravegherea/ monitorizarea generală și de asigurarea implementării Proiectului.

Proiectul va fi implementat prin intermediul Societății pe acțiuni „Energocom”, societate în care statul deține pachetul majoritar (100%).

Aspectul financiar

Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022 prevede acordarea unui împrumut Republicii Moldova din partea BERD în valoare de 165 milioane EURO, care este complementar grantului oferit de către Guvernul Norvegiei prin programul NANSEN în valoare de 34,026,156 EURO.

Merită a fi menționat, că tranșa nr. 2 din cadrul Acordului a fost rambursată anticipat, la data de 1 august, pentru a iniția perioada de clean-up și tragerea repetată a fondurilor în luna septembrie, cu scopul de a beneficia de prețul favorabil la gazele naturale pe piețele internaționale în perioada de până la începerea sezonului de încălzire. Astfel, la începutul lunii octombrie 2023, Enercogom a epuizat banii disponibili din Tranșa nr. 1, de diversificare și a accesat fondurile disponibile prin Tranșa nr. 2. În acest context, tranșa numărul 3, împreună cu componenta de grant vine să suplinească necesitatea de finanțare și lichiditate pentru Energocom și reducerea costului banilor împrumutați.

Totodată, statul la cererea BERD și pe cheltuiala proprie, va întreprinde toate acțiunile și lucrurile necesare sau de dorit pentru a pune în aplicare modificările efectuate sau care urmează să fie efectuate în conformitate cu prezentul Acord..

Rata dobânzii: Împrumutul se va acorda la o rată a dobânzii flotante EURIBOR la 6 luni cu minim zero + marjă de 1% pe an.

Alți termeni financiari: Ratele comisioanelor pentru împrumut sunt prevăzute în Termenii și condițiile standard:

Comision unic: 1% din valoarea maximă a împrumutului.

Comision de angajament: 0,5% pe an calculat pe suma totală ne debursată a împrumutului.

În cazul accesării grantului, acesta nu presupune careva comisioane sau dobânzi aferente utilizării acestuia.

Aspectul temporar.

Tragerile pot fi solicitate pentru următoarele perioade: (i) de la data intrării în vigoare a modificării până la (și inclusiv) 15 februarie 2024 și (ii) în anii următori în timpul perioadei de angajament, de la sfârșitul perioadei de asigurare a conformității T3 până la 15 februarie 2025 inclusiv.

Împrumutul va rambursa toate sumele restante în cadrul Tranșei 3 începând cu data de 15 februarie a fiecărui an, în două tranșe, la 15 martie și 15 mai în fiecare an. Debitorul va rambursa 35% din sumele principale restante la 15 martie și toate sumele rămase restante la 15 mai. Toate sumele restante în cadrul Tranșei 3, se rambursează integral la data de 15 mai 2025.

Data intrării în vigoare a prezentului Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „*Securitatea Furnizării Gazelor Naturale*”,

semnat la Chișinău la 23 iunie 2022 este succedată de o serie de evenimente descrise la Secțiunea 3 a prezentului Acord.

C. Analiza oportunității ratificării

Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare din cadrul proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale” în sumă de 165 milioane euro, a fost semnat la Chișinău, 13 octombrie 2023, în limba engleză, în 4 exemplare.

Conform prevederilor Secțiunii 3 din Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut, drept condiție de intrare în vigoare a acestuia este (printre altele) faptul că Banca a primit dovada că Acordul a fost ratificat în mod corespunzător de către Parlamentul Republicii Moldova în conformitate cu cadrul Legal al Republicii Moldova.

Notăm, că Republica Moldova nu a formulat rezerve și declarații la momentul semnării acestui Acord.

În contextul celor evocate, se prezintă a fi oportună ratificarea Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de Împrumut, dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în sumă de 165 milioane euro, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”.

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.10.31 12:48:50 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV